

Derpå foretoges afstemning vedrørende forslag til lov om ændring i lov om statsstøtte til behandling og pleje af tuberkuløse m. m.

Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om udvandring.

(Første behandling findes i tidenden sp. 2521, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 783).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Udvalgets ordfører (Hougaard): Da det ærede medlem hr. M. Larsen (Kolding) på grund af sygdom er forhindret i at være til stede i dag, skal jeg her ved anden behandling sige et par ord på udvalgets vegne.

Som det fremgår af den omdelte betænkning, har udvalget holdt 4 møder, og vi har modtaget en deputation fra de 3 kirkelige organisationer, som er omtalt i betænkningen. Vi har endvidere haft samråd med ministeren, der gav en meget udførlig redegørelse for de problemer, som udvalget havde rejst.

Jeg kan på hele udvalgets vegne indstille lovforslaget til vedtagelse uforandret.

Kryger: Efter at vi havde haft den omtalte samtale med deputationen for Dansk Kirke i Udlandet, Dansk Sømandskirke i fremmede Havne og Den danske Folkekirkes Nødhjælp, havde venstre gerne set, at der i betænkningen eller i lovforslaget var kommet til at stå, at arbejdsdirektøren

havde pligt til at søge et samarbejde med disse institutioner. Men efter at vi havde hørt den højtærede ministers betænkning ved at præcisere dette, og da der samtidig er givet løfte om, at disse institutioner vil kunne få alt det samarbejde, de ønsker, med arbejdsdirektoratet, vil vi fra venstres side indstille, at man vedtager lovforslaget i den foreliggende form.

Sandau: Der har, som den ærede ordfører sagde, været kontakt med Dansk Kirke i Udlandet samt Sømandsmissionen, og selv om der har været enighed om, at det ville være nyttigt med et mere direkte samarbejde mellem Dansk Kirke i Udlandet og arbejdsministeriet, er der dog også enighed om, at det skal forblive ved kontakten, idet vi er af den formening, at man ikke skal fragte de danske kirkesamfund i de nye lande den følelse af selvhjulpenhed og indbyrdes solidaritet, der ganske naturligt kommer til at præge disse menigheder. De er stedet, hvortil danske udvandrere kan søge, både når de trænger til hjælp og støtte og til et fristed, hvor de sammen med landsmænd kan pleje de interesser af værdi for den enkelte, som man har medbragt fra hjemlandet.

Når man ikke har villet knytte et nærmere tilhørsforhold mellem Dansk Kirke i Udlandet og de danske myndigheder, hænger det for en stor del sammen med, at ingen skal rejse ud i den forvisning, at det absolut ikke er forbundet med nogen form for risiko, og i den sikre tro, at går det galt, så har man jo kirken. Det har altid været forbundet med risiko at udvandre, men vi håber nu ved denne lov at have medvirket til at skabe klarhed for den enkelte, således at der sker de færrest mulige fejltagelser i fremtiden.

Jeg har været og er i øvrigt endnu af den opfattelse, at dette er en opgave, som staten roligt kunne have afviklet, men det er dog ikke noget stort spørgsmål, og jeg vil kun udtale håbet om, at man vil søge at begrænse udgifterne, idet det ikke, som forholdet er nu, står helt klart, hvor stor bekostningen vil blive; jeg nærer dog ikke nogen bekymringer på det punkt, så længe den nuværende arbejdsminister har loven under sit område.

Udvandrer tilværelsen er ikke romantik,

[Sandau.]

men kras realisme. Alt i alt håber jeg, at denne lille lov vil hjælpe til, at så mange udvandrere som muligt vil finde sig til rette dér, hvor de bosætter sig i det fremmede; thi uden at gøre blæst deraf skal det siges, at disse mange tusinde landsmænd, som virker og arbejder roligt, støt og dygtigt ude i deres nye lande, er de bedste ambassadører, noget land kan få. Vore landsmænd i det fremmede er ved selve deres daglige arbejde med til at sætte et lumærke på Danmarks navn.

Arbejdsministeren (Bundvad): Jeg vil gerne takke udvalget for dets enstemmige indstilling om vedtagelse af lovforslaget i uændret skikkelse.

De ærede medlemmer hr. Kryger og hr. Sandau har rejst spørgsmålet om et samarbejde med de kirkelige institutioner i udlandet. Jeg vil gerne bekræfte, hvad jeg i øvrigt allerede gav udtryk for i udvalget, at statens udvandringskontor gennem årene har haft et udmærket og nyttigt samarbejde med disse institutioner. Dette samarbejde har i første række taget sigte på at gøre danske, der henvendte sig til statens udvandringskontor, bekendt med den for tjenstfulde virksomhed, som udøves af de kirkelige institutioner eller organisationer i udlandet, ikke mindst i social henseende. Det er klart, at en udvandrer, der ofte og navnlig i begyndelsen vil føle sig ensom og måske kommer til at stå over for problemer, som han ønsker at rådføre sig med andre om, inden afrejsen bør vide, at han i givet fald kan henvende sig til den stedlige repræsentant for de kirkelige institutioner. I øvrigt vil man fra kontorets side kun være interesseret i at udbygge det allerede bestående samarbejde, og det naturligste ville vel være, at de interesserede parter søger sammen for nærmere at drøfte, på hvilken måde samarbejdet bedst kan ske. Jeg kan give tilsagn om vilje til et sådant samarbejde.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets §§ 1-6 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Udvalget angående forslag til lov om udskrivning af indkomst- og formueskatten til staten for skatteåret 1959-60, forslag til lov om lempelse af beskatningen af merindtægt for skatteåret 1960-61 og forslag til lov om børnetilskud har afgivet tillægsbetænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 19. marts, kl. 13 med følgende dagsorden:

- 1) *Valg af 5 medlemmer og 5 stedfortrædere til Europarådet.*
- 2) *Anden behandling af:*
Forslag til lov om ophævelse af det amtskommunale fællesskab på Bornholm.
- 3) *Anden behandling af:*
Forslag til lov om ændring i lov om tillæg til lov om indførelse af dansk kirkelovgivning i de sønderjyske landsdele.
- 4) *Anden (sidste) behandling af:*
Forslag til folketingsbeslutning vedrørende en midlertidig ordning af spørgsmålet om Færøernes fiskerigrænse.
- 5) *Tredje behandling af:*
Forslag til lov om ændringer i lov om rettens pleje. (Ændringer i politikredsinddelingen).
- 6) *Tredje behandling af:*
Forslag til lov om ændringer i jagtloven.
- 7) *Tredje behandling af:*
Forslag til finanslov for finansåret fra 1. april 1959 til 31. marts 1960.

Mødet hævet kl. 14¹⁷.

74. møde.

Torsdag den 19. marts kl. 13.

Formanden: I skrivelse af gårs dato meddeler boligministeren, at han ønsker her i tinget skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændringer i lov om kreditforeninger.

Udvalget angående forslag til lov om ændring i lov om forsikring mod følger af ulykkestilfælde har afgivet tillægsbetænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Boligministeren (Bundvad): Herved til-lader jeg mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændringer i lov om kreditforeninger.*

Forslaget falder i 3 afsnit, nemlig:

- I. Husmandskreditforeningernes lånegrænser.
- II. Balanceforholdet mellem kreditforeningernes pantebreve og kasseobligationer.
- III. Kreditforeningernes adgang til at yde forhåndslån.

Den aktuelle anledning til, at husmandskreditforeningernes lånegrænser nu på ny tages op til behandling, er, at der ved loven af 19. december 1958 blev gennemført en afvikling af statens garanti for renten af husmandskreditforeningernes kasseobligationer. Hermed bortfalder det sidste af husmandskreditforeningernes særlige privilegier. Under forhandlingerne fremsatte for-eningerne ønske om en regulering af lånegrænserne og om visse ændringer i deres udlånsadgang, og regeringen erklærede sig rede til at forhandle herom.

Med hensyn til lånegrænserne var det ved den i 1952 gennemførte nyordning af hus-

mandskreditforeningernes udlånsadgang forudsat, at maksimumsbeløbene for de enkelte låns størrelse skulle kunne reguleres i overensstemmelse med ændringer i de øvrige kreditforeningers almindelige låneniveau. Endvidere var det fastsat, at disse maksimumsbeløb skulle reguleres i takt med prisudviklingen efter nærmere angivne — og for øvrigt temmelig indviklede — regler.

Da husmandskreditforeningerne nu ikke længere indtager en særstilling i forhold til de øvrige kreditforeninger, kunne det være nærliggende helt at ophæve begrænsningerne i deres udlånsadgang. Under hensyn til den historiske udvikling og disse foreningers særlige struktur har jeg dog fundet det rigtigst indtil videre at foreslå det hidtidige system bevaret, og dette synspunkt har såvel husmandskreditforeningerne som kreditforeningernes stående fællesudvalg tilsluttet sig. Den foreslåede regulering af lånegrænserne bygger derfor alene på kreditforeningernes almindelige låneniveau og på prisudviklingen.

Da husmandskreditforeningernes lånegrænser sidst — nemlig i 1956 — blev reguleret, lå kreditforeningernes almindelige udlånsniveau omkring 33 $\frac{1}{3}$ pct. af vurderingen. Efter de foreliggende oplysninger ligger udlånsniveauet i dag omkring 40 pct. og har gennem den seneste tid vist en ret kraftigt stigende tendens. I denne forbindelse er der grund til at fremhæve, at kreditforeningerne i forbindelse med gennemførelsen af den nye lov om boligbyggeri har stillet i udsigt, at udlånsniveauet i løbet af en forholdsvis kort periode kan forventes at stige til omkring 50 pct. af vurderingen. Selv om disse forhandlinger kun drejede sig om boligbyggeriet, har jeg fundet det rigtigst allerede nu at stille forslag om, at lånegrænserne såvel for parcelhuse som landbrugsejendomme fastsættes på grundlag af et udlånsniveau på 50 pct., således at man undgår i løbet af kort tid på ny at skulle regulere grænserne.

Den omstændighed, at man fastsætter maksimumsbeløbene på grundlag af et ud-